

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Helfrichné dr. Burai Márta ügyvéd (cím) által képviselt név (cím) felperesnek, a dr. Szalóczy Géza ügyvéd (cím) által képviselt név (cím) I. rendű, név (cím) II. rendű alperes ellen házastársi közös vagyon megosztása iránt indított perében a Heves Megyei Bíróság 2009. március 26. napján hozott 5.P.20.183/2006/97. számú ítélete ellen az I. rendű alperes részéről 98. és Pf/3., Pf/5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 125.000 (Százhuszonötezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 306.900 (Háromszázhatzerekilencszáz) forint fellebbezési illetéket és a pártfogó ügyvéd 7.500 (Hétezer-ötszáz) forintban megállapított díját az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes és az I. rendű alperes 1998 őszétől együtt éltek, 2004. július 10-én házasságot kötöttek. Életközösségük 2006 januárjában megszakadt, házasságukat a 2006. szeptember 20. napján jogerős ítélet felbontotta.

A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy a 2004. január 9. napján az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonaként megvásárolt m-i 7.. hrsz-ú, természetben M. utcai ingatlan tulajdonjogának 4/15 részét házastársi vagyonközösség jogcímén megszerezte.

Kérte az ingatlan közös tulajdonának megszüntetését, a házastársi közös vagyon megosztását, az I. rendű alperes kötelezését 2006. január 1. napjától kezdődően havi 30.000 forint ingatlan használati díj megfizetésére.

Tényelőadása szerint az I. rendű alperessel a házasságkötést megelőzően élettársi kapcsolatban éltek. Az ingatlan vételárát, felújítását közös,- és különvagyonaikból, a II. rendű alperestől felvett hitelből és más kölcsönökből fedezték. Az életközösség megszakadás után az I. alperes az ingatlan használatától elzárta.

Az I. rendű alperes maga is kérte az ingóságok megosztását, és a további kereseti kérelmek elutasítását. Védekezése szerint a házasságkötést megelőzően a felperessel életközösségben nem éltek, és a házasság fennállása alatt is külön gazdálkodtak. A M. utcai ingatlan vételárát és az építési költségeket külön vagyonából, az E. K. utcai lakása eladási árából fedezte. Elismerte, hogy a vételár egy részét az együttélés alatt felvett kölcsöntartozások kiegyenlítésére, vagyontárgyak vásárlására és egy költséges külföldi nyaralásra fordította. Ekkor már alappal számított arra, hogy 2004 őszén jelentős összegű végkielégítésben részesül, ezért a felhasznált különvagyonra helyébe az építési költségekre fordított végkielégítése mint különvagyon lépett.

Beszámítási kifogásként érvényesítette a M. V. utcai, a felperes szüleinek ingatlanán végzett munkálatok értéknövekményét, az együttélés ideje alatt a felperest terhelő gyermektartásra kifizetett 1.300.000 forintot, és a felperes édesanyjának síremlékére adott 400.000 forintot.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a felperes házastársi közös szerzés jogcímén 4/15 részben tulajdonosa a m-i 7.. hrsz-ú, természetben M. M. utcai ingatlanoknak. A felperes és az I. rendű alperes házastársi közös vagyonát megosztotta, rendelkezett a birtokbaadásról. Megállapította, hogy a volt házastársak egymás közötti viszonyában a felperest terheli az E. Bankkal, a C. Zrt.-vel, az I. rendű alperest terheli a II. rendű alperessel és G.J.nével szemben fennálló 600.000 forint kölcsöntartozás visszafizetése. A kölcsönös követelések és tartozások egybeszámításával a felperest értékkiegyenlítés címén 1.810.086 forint, az I. rendű alperest 2009. április 1. napjától havi 9.493 forint, továbbá 2006. január 1. és 2009. március 31. között felmerült 350.052 forint lejárt ingatlanhasználati díj, késedelmi kamatok és 250.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. A meghaladó keresetet és a beszámítási kifogást elutasította.

A felperest 40.000 forint előlegezett költség és 419.127 forint illeték megtérítésére kötelezte. További rendelkezése szerint a megállapított pártfogó ügyvédi díjat, az állam által előlegezett költség és a további illetéket az állam viseli.

A megállapított tényállás szerint a felperes és az I. rendű alperes 1998 őszétől élettársi kapcsolatban éltek az I. rendű alperes tulajdonában álló E. K. utcai társasházi lakásában. Az I. rendű alperes a 2004. január 9. napján kötött adásvételi szerződéssel 5.600.000 forint vételárért megvásárolta a M. M. utcai ingatlant, az 560.000 forint foglalót és az ügyvédi költséget a felperes fedezte édesanyja hagyatékából. 2004. január 30. napján az I. rendű alperes eladta a K. utcai lakását 9.500.000 forint vételárért. A 2004 júliusában megadott jogerős építési engedély után a volt házastársak 5.000.000 forint építési kölcsönt vettek fel a II. rendű alperes jogelődjétől. Novemberben az I. rendű alperes 4.000.000 forint végkielégítést kapott, ezután a volt házastársak megkezdték a M. utcai ingatlan átépítését. A felperes által 2004 decemberében az E. Banktól felvett 1.200.000 forint kölcsönből az építési költségekre 1.000.000 forintot fordítottak. A II. rendű alperes a felvett kölcsönt 2005 februárjától folyósította. A felperes ekkortól kiküldetésben külföldön dolgozott, hazai jövedelméből minden hónapban 40.000 forintot utaltatott át az I. rendű alperes bankszámlájára a II. rendű alperestől felvett hitel törlesztő

részleteinek fedezetére. Az I. rendű alperes édesanyjától az építési költségekre 2005 áprilisától több részletben 600.000 forint kölcsönt kapott, a felperes pedig a C.-tól 300.000 forint gyorskölcsönt vett fel.

A felperes bizonyította, hogy az I. rendű alperessel 1998 őszétől élettársi, majd a házasságkötésük után házassági életközösségben, egy lakásban, közös háztartásban, érzelmi gazdasági közösségben éltek. Közös gazdálkodásukat igazolja, hogy az együttélés alatt közös gazdasági célok - értékesebb ingóságok, ingatlan vásárlása, felújítása - érdekében külön-külön és közös hitelfelvételek útján, jövedelmük egy részének vagy egészének rendelkezésre bocsátásával közreműködtek. A volt házastársak megállapodása alapján az I. rendű alperes a tulajdonában álló lakás, míg a felperes szülei ingatlanának rezsiköltségeit viselte. A felperes kiküldetése alatt is biztosította a felvett hitel törlesztését, bankszámlája felett távollétében is biztosította az I. rendű alperes rendelkezési jogát, és átadta részére bankkártyáját.

A Csjt. 27. § (1) bekezdésének és a 28. § (1) bekezdésének alkalmazásával, a perben feltárt bizonyítás anyagának értékelésével az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a volt házastársak a M. utcai ingatlan vételárára és az építési költségekre az életközösség megszakításáig 16.500.000 forintot fordítottak, amelyből 11.460.000 forint közös vagyon, 5.040.000 forint az I. rendű alperes különvagyonra. Közös vagyoni hozzájárulásnak minősül az 560.000 forint foglалó, a II. rendű alperestől felvett 5.000.000 forint hitel, az E. Banktól felvett kölcsönből 1.000.000 forint, a C.-tól felvett 300.000 forint gyorskölcsön, az I. rendű alperes édesanyja által nyújtott 600.000 forint kölcsön és az I. rendű alperes részére 2004. novemberében végkielégítés címén nyújtott és az építkezésre fordított 4.000.000 forint.

Az I. rendű alperes nem bizonyította, hogy a felperes különvagyonából kiegyenlített foglалó és ügyvédi költség teljes összegét visszaadta a felperesnek. A felperes részéről igazoltan átvett és a síremlékre fordított 300.000 forinttal a volt házastársak a foglалót azonos arányban viselték. Egyező előadásuk szerint a II. rendű alperestől felvett és az E. Banki kölcsönből 1.000.000 forintot az építkezésre fordították. A felperes gyorskölcsön, az I. rendű alperes a szülői kölcsön felvételét és felhasználását bizonyította. Az életközösség fennállása alatt felvett, a munkaviszony alapján elért jövedelemnek minősülő végkielégítés pedig a Csjt. 27. § (1) bekezdésének második mondata szerint a házastársak közös vagyonra.

Az I. rendű alperes a K. utcai lakása értékesítéséből befolyt 9.500.000 forint vételárból 5.040.000 forint különvagyon fordult a M. utcai ingatlan megszerzésére. Az elsőfokú bíróság a felek előadása, az I. rendű alperes leányának tanúvallomása, az okirati bizonyítékok alapján arra a következtetésre jutott, hogy az I. rendű alperes az ingatlan vételárából fennmaradó 4.500.000 forintból 3.300.000 forintot az életközösség alatt ingóságok megvásárlására felvett hitelek kiegyenlítésére fordított, 1.269.079 forintot saját személyi hitelére, 700.000 forintot a felperes nevére fennálló hitelre és 1.300.000 forintot a gépjárműhitelre. A vételár nyújtott fedezetet a jordániai utazás 500.000 forintos költségére és az I. rendű alperes leányának

vásárolt robogó 200.000 forint vételárára. A vételár felhasználására, illetve felélésére utal, hogy a volt házastársak az építkezést csak az I. rendű alperes végkielégítésének kézhezvétele után kezdték meg, majd ennek felhasználása után az építkezés folytatásához több hitelt vettek fel.

Az életközösség megszakadásáig felhasznált 16.500.000 forintból a volt házastársak közös vagyoni hozzájárulása személyenként 5.730.000 forint, az I. rendű alperes különvagyoni ráfordítása 5.040.000 forint. Egyezően adták elő, hogy az ingatlan forgalmi értéke 15.000.000 forint. Az I. rendű alperes állítása szerint az életközösség megszakítása után végzett beruházásának értéke a teljes forgalmi értéken belül 600.000 forint. A felperes hozzájárulásának aránya az I. rendű alperes állítása szerinti 14.400.000 forint, illetve az egyezően megjelölt 15.000.000 forint forgalmi értékhez viszonyítva 33, illetve 34 %. A kereseti kérelemhez kötöttség elvére figyelemmel a felperes az ingatlan 4/15 részének tulajdonjoga illeti. Az I. rendű alperes méltányos érdekeit sértő közös tulajdon megszüntetése iránti keresetet elutasította. Ugyanakkor az I. rendű alperes az életközösség megszűnése után nem biztosította volt házastársa számára az ingatlan felújított részének használatát, ezért a Ptk. 99. §-a alapján a felperes alappal tarthat igényt arra, hogy az I. rendű alperes megfelelően ellentételezze az általa meghiúsított ingatlanhasználatot. A használati díj mértékénél értékelte az elsőfokú bíróság, hogy az ingatlan felújítással nem érintett részében a felperes ingóságait tárolja. A felperes tulajdoni hányadához, a felújított ingatlanrészhez igazodó használati díj a szakértői vélemény alapján 2006. évben 101.706 forint, 2007. évben 115.646 forint, 2008. évben 113.920 forint, 2009. évben március 31. napjáig az előző évi díjakkal számolva 38.480 forint, összesen 350.552 forint, amely után az I. rendű alperest a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint a középarányos időponttól terheli késedelmi kamatfizetési kötelezettség.

Az elsőfokú bíróság részletesen indokolta a házastársi közös vagyon megosztására vonatkozó rendelkezését. Az I. rendű alperes beszámítási kifogásának alaptalansága körében arra utalt, hogy a volt házastársak a felperes szüleinek ingatlanán tulajdonjogot keletkeztető beruházásokat nem végeztek, kicserélték a redőnyöket, egy szobát tapétáztak, két helyiséget kifestettek. A munkálatok elvégzésekor az ingatlan tulajdonosai, a felperes szülei még éltek, az I. rendű alperes legfeljebb velük szemben érvényesíthetett volna megtérítési igényt. A beruházások javára történő elszámolása a Csjt. 31. § (5) bekezdésének alkalmazásával sem indokolt, mert a felperes a M. utcai ingatlanból az őt ténylegesen megillető résznél kevesebb tulajdoni hányadot igényelt. A gyermektartásdíj nem tekinthető különvagyoni értékre fordított kiadásnak. Azt pedig az I. rendű alperes nem bizonyította, hogy az ingatlanvagyon megszerzése körében elszámolt 300.000 forintot meghaladóan további 400.000 forintot adott át a felperesnek édesanyja síremlékére.

Az ítélet ellen az I. rendű alperes fellebbezett. A fellebbezési tárgyaláson módosított fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását azzal kérte, hogy az ítéltábla a felperest megillető ingatlan tulajdoni hányadot 3/15 részre szállítsa le, a

használati díjfizetési kötelezettségének összegét ehhez igazodóan mérsékelje és a vagyonleltár kiegészítésével rendelkezzen a felperes részére 2006 novemberében kifizetett végkielégítés összegének megosztásáról.

- Kifogásolta a közös gazdálkodásra vonatkozó megállapítást. Ezzel ellentétben áll, hogy a kapcsolat fennállása alatt külön folyószámlát vezettek. A felperes külföldi munkavégzésének időtartama alatt volt házastársa bankszámlájáról felvett összegeket a V. utcai ingatlan rezsiköltségére és a felperes édesapjának ellátására fordította. A felperes a külföldi kiküldetése alatt kapott díjazásával különvagyonként rendelkezett.

- A megállapított tényállással szemben a M. utcai ingatlan felújítása 2004 májusában megkezdődött, ekkor költöztek a felperes szüleinek ingatlanába és 2005 júniusáig ott laktak, ezalatt végezték el a beszámítási kifogással érvényesített értéknövelő beruházásokat. A felperes édesanyja ekkor már nem élt, édesapja ellátásáról pedig a felperes gondoskodott.

- Saját végkielégítéséről már a házasságkötés előtt tudott, annak összegére különvagyoni „várományként” számított, erre tekintettel előre hozott költekezést hajtott végre. Nem kívánta különvagyonra közös vagyonba utalását, csak a kifizetett összegek felcserélése valósult meg azzal, hogy a felhasznált különvagyoni ingatlan vételárának helyébe a végkielégítés összege lépett. Így a M. utcai ingatlan bekerülési költségén belül a K. utcai lakás 9.500.000 forint teljes vételárát különvagyonra javára kell elszámolni.

- A felperes nem bizonyította, hogy az E. Banktól felvett kölcsönből 1.000.000 forintot az építkezésre fordítottak.

- Az elsőfokú bíróság nem számolta el a kapcsolat végleges megszűnése után a felperes részéről, a házassági együttélésre tekintettel magasabb összegben felvett végkielégítés összegét, holott az annak alapjául szolgáló jogcím, a felperes munkaviszonya az együttélés alatt keletkezett. Indítványozta a felperes volt munkáltatójának megkeresését a végkielégítés összegének meghatározására.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Érvelése szerint az I. rendű alperes az elsőfokú eljárásban nem vitatta, hogy az E. Bank által folyósított 1.200.000 forint kölcsönből a volt házastársak 1.000.000 forintot az építkezésre fordítottak, 200.000 forintért pedig egy laptopot vásároltak. Az I. rendű alperes végkielégítését a házassági életközösség alatt kapta meg. A felperes 2.500.000 forint összegű végkielégítését az életközösség megszűnése után, 2006 novemberében fizették ki. A szerzés időpontjára tekintettel az alperes végkielégítésének összege közös vagyonnak, míg a felperesé külön vagyonnak minősül. Volt házastársa állításával szemben a Csjt. a közös és a külön vagyon felváltására, kicserélésére nem ad lehetőséget.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés alaptalan. A fellebbezéssel érintett körben az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, érdemi döntése, ténybeli és jogi okfejtése is helytálló.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok együttes és okszerű értékelésével helyesen állapította meg, hogy a felperes és az I. rendű alperes 1998 őszétől a házasságkötésig tartó együttélése megfelelt a Ptk. 685/A §-ában szabályozott az élettársi kapcsolat fogalmi elemeinek, közös háztartásban, érzelmi és gazdasági közösségben együtt éltek. Amellett pedig vélelem szól, hogy a házasság megkötésével az életközösség is létrejön. Az életközösség - a közös háztartás (együttlakás), a közös gazdálkodás és a bensőséges viszony - hiányának bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében az erre hivatkozó házastársat terheli. Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte az I. rendű alperes terhére állítása sikertelen bizonyításának következményét. A perben feltárt bizonyítás anyaga a teljes együttélés időszaka alatt a felek közös gazdálkodását, az együttesen kitűzött vagyoni célok érdekében való együttműködését egyértelműen igazolja.

A pénzkezelés módja az életközösség fennállását és az ehhez kapcsolódó közös szerzést nem befolyásolja. A közös bankszámla hiányától függetlenül, a felperes biztosította bankszámlája feletti rendelkezési jogot volt házastársa részére. Az I. rendű alperes állításával szemben a 12. sorszám alatt csatolt, a K. Bank bankszámlakivonatai bizonyítják, hogy a felperes a külföldi munkavállalása alatt átutalási megbízással teljesítette a II. rendű alperestől felvett kölcsön törlesztő részleteit. Emellett az I. rendű alperes a számlához kapcsolódó és a rendelkezésére bocsátott bankkártya felhasználásával, havi rendszerességgel további készpénz felvételeket eszközölt. A bankszámláról felvett összeg pedig nyilvánvalóan kellő fedezetet nyújtott a V. utcai ingatlan rezsiköltségére és a felperes édesapjának ellátásával összefüggésben felmerült költségekre.

Az elsőfokú bíróság helytálló okfejtésén túl, az I. rendű alperes az életközösség hiányára a bontóperben sem hivatkozott. Az erre vonatkozó perbeli állítását a V. utcai ingatlanra fordított beruházások fedezetére vonatkozó előadása is cáfolja. A 23. sorszámú beadványában maga hivatkozott arra, hogy a beruházások 50 %-os anyagi hozzájárulásával valósultak meg. E körben alaptalanul kifogásolta a beruházások időpontjára vonatkozó megállapítást. A fellebbezésben foglalt tényelőadásával szemben a fenti hivatkozott beadványában az ingatlanon 1999 januártól 2005 júniusáig végzett munkák értékének megtérítését igényelte. Az pedig kétségtelen, hogy a ráfordítások időpontjában az ingatlan nem a felperes tulajdonában állt, ezért az elsőfokú bíróság helyesen érvelt azzal, hogy az I. rendű alperes megtérítési igényét a V. utcai ingatlan tulajdonosával (tulajdonosaival) szemben érvényesíthette volna.

Az I. rendű alperes alaptalanul kifogásolta fellebbezésében az építkezés kezdő időpontjára és a teljes bekerülési költségére vonatkozó megállapítást.

A Pp. 163. § (2) bekezdése értelmében a bíróság a felek egyező előadása folytán valóban fogadhat el tényeket, ha azok tekintetében kételye nem merül fel. Bizonyítást a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítására rendel el. (163. § (1) bekezdése). A volt házastársak az elsőfokú eljárásban egyezően adták elő, hogy a M. utcai ingatlanon a felújítási munkák 2004 novemberében kezdődtek (11. sorsz. jkv. 4. oldala) és az építési költségekre az E. Bank által folyósított 1.200.000 forint

kölcsönből 1.000.000 forintot az építkezésre fordítottak. (Az elsőfokú bíróság által helyesen hivatkozott 11. sorsz. jkv. 5. oldala.) Ebből következően az ingatlan teljes bekerülési költsége az elsőfokú ítéleti megállapítással egyező 16.500.000 forint.

A következőket ítélezési gyakorlat szerint az élettársi kapcsolatot közvetlenül követő házasságkötésre figyelemmel a felperes és az I. rendű alperes teljes együttélésének időtartamára a házassági vagyoni jogi szabályokat kell alkalmazni.

A Csjt. 27. § (1) bekezdése a közös vagyon mellett megdönthető vélelmet állít fel, mely szerint az életközösség fennállása alatt szerzett, illetőleg annak megszűnésekor meglévő vagyontárgyak a házastársak egyenlő arányú tulajdona. Bizonyítható azonban, hogy egy adott vagyontárgy szerzésére, az arra hivatkozó házastárs különvagyonából vagy vegyült alvagyonok, azaz részben közös, részben különvagyonok felhasználásával került sor. A Csjt. 28. § (1) bekezdéséből, illetőleg az ítélezési gyakorlatból következően az egyes vagyontárgyak a szerzés időpontjára és jogcímére, a vagyontárgy jellegére, valamint a megszerzéséhez felhasznált vagyoni eszközök eredetére tekintettel minősülhetnek különvagyonnak. A szerzéshez felhasznált vagyoni eszközök eredete alapján különvagyon az a vagyontárgy, amelynek megszerzése a különvagyon értékén történt. A különvagyonba tartozik az annak helyébe lépett érték is. A bizonyítás a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a fentiekre hivatkozó házaselet terheli.

Kétségtelen, hogy az I. rendű alperes a nem vitásan különvagyonába tartozó a K. utcai lakás 9.500.000 forint vételárából a M. utcai ingatlan megszerzésére 5.040.000 forintot fordított. A 2004 tavaszán felvett vételár további részéből kiegyenlítette a házastársak közös adósságát, fedezte a j-i utazás költségét, leányának ingóságot ajándékozott. A még fennmaradó összeget pedig a házastársak felélték. Az I. rendű alperes álláspontja szerint - annak tartalmából következően - a 2004 novemberében felvett 4.000.000 forint összegű és az építkezésre felhasznált végkielégítése a közös életvitel során felhasznált, felélt különvagyon helyébe lépett értéként, illetve annak pótlásaként tartozik a különvagyonába.

Az I. rendű alperes érvelésével szemben a különvagyon helyébe lépett értéknek a kisajátított, elpusztult, megsemmisült dologért kártalanításként vagy kártérítésként kapott összeg minősül. A házassági életközösség fennállása alatt az I. rendű részére kifizetett végkielégítés a fentiekből következően nem tekinthető különvagyon helyébe lépett értéknek. Az I. rendű alperes munkaviszonyából származó végkielégítése a Csjt. 27. § (1) bekezdése alapján - a Csjt. rendelkezéseitől eltérő házassági vagyoni jogi szerződés hiányában - a közös vagyont gyarapító jövedelem. A közös vagyoni jelleg szempontjából közömbös, hogy az I. rendű alperes különvagyonai pénzeszközeinek meghatározott célra fordításában közrehatott a felhasznált külön vagyonnal közel azonos nagyságrendű végkielégítésének bizonyosan bekövetkező folyósításának ténye. A kifejtettek tekintettel az elsőfokú bíróság az ingatlan teljes bekerülési költségén belül helyesen számolta el közös vagyoni ráfordításként az I. rendű alperes részére kifizetett és az építési költségekre fordított végkielégítés összegét.

A házassági vagyoni jogi perekben érvényesülő elv szerint a bíróságnak valamennyi igény együttes és végleges rendezésére kell törekednie. Ez azonban nem járhat a Pp. 3. § (2) bekezdésében foglalt kérelemhez kötöttség szabályának és a bírói döntés Pp. 215. §-ában foglalt korlátainak megsértésével. A Pp. 3. § (2) bekezdésének értelmében a bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez, jognyilatkozatokhoz kötve van, a jogvitát azok keretei között bírálhatja el. Ebből következik, hogy ezek tartalmán az érdemi döntés nem terjedhet túl, annak korlátja az elsőfokú eljárásban érvényesített kereseti kérelem, és az alperes ellenkérelme (Pp. 213. § (1) bekezdés, 215. §).

Az I. rendű alperes a házastársak közös adósságának - az 1.269.079 forint, illetve a 700.000 forint összegű személyi hitelek, és a gépkocsi vásárlásra felvett 1.300.000 forint kölcsön - kiegyenlítésére fordított 3.300.000 forint, és az egyéb célokra felhasznált különvagyonának megtérítését a Csjt. 31. § (2) bekezdése szerint nem igényelte. A fenti törvényi tilalmak folytán, az elsőfokú eljárásban előterjesztett határozott kérelem hiányában az ítéltábla nem vizsgálhatta az egyik alvagyonból a másik alvagyonra fordított költségek megtérítésére vonatkozó feltételek fennállását és annak törvényi korlátait. Ez utóbbi szerint nincs helye a megtérítésnek, ha a költségek a lemondás szándékával történt. Az ítélezési gyakorlat szerint a lemondás szándékára utal a különvagyonnak költséges utazásra történő felhasználása. A megtérítési igény érvényesítésének további korlátja, hogy a közös életvitel körében elhasznált vagy felért különvagyon megtérítésének csak különösen indokolt esetben van helye.

Az I. rendű alperes az elsőfokú eljárásban nem kívánta beállítani a vagyonmérlegbe a felperes részére az életközösség megszakadása után kifizetett végkielégítés összegét. A 38. sorszámú jegyzőkönyvben foglalt határozott nyilatkozata szerint a volt házastársa által felvett végkielégítés elszámolását nem igényli, a házastársi kapcsolatra figyelemmel nyújtott három havi átlagkeresetnek megfelelő végkielégítés fele részét sem követeli. A módosított fellebbezési kérelemben előterjesztett igényének elbírálását ezért a Pp. 235. § (1) bekezdésének rendelkezése kizárja. Ebből következően nem teljesíthető a végkielégítés összegének meghatározására irányuló bizonyítási indítvány.

Az ítéltábla e körben utal a Csjt. 31. § (2) bekezdésének első mondatában foglalt rendelkezésre, mely szerint a házassági életközösség megszűnésekor a vagyontársak közös vagyonát véget ér. A közös vagyon megosztása során a bíróságnak a vagyontárgyak számbavételekor, az életközösség megszűnésekor fennálló helyzetből kell kiindulnia, azokat a vagyontárgyakat, értékeket, követeléseket kell beállítani a vagyonmérlegbe, amelyek a fenti időpontban a házastársak vagyonában megvoltak. Az életközösség megszűnése után keletkezett jövedelem az adott házastárs polgári jogi értelemben vett vagyonába tartozik, csak akkor minősül a házastársi közös vagyonnak, ha a házastársak által az együttélés ideje alatt végzett munka vagy ráfordítás eredményeként állt elő.

A közös vagyon és a különvagyon vegyülésére és a kereseti kérelemhez kötöttség elvére tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes a M. utcai ingatlan 4/15 részének tulajdonjogát megszerezte. A közös tulajdonra figyelemmel a Ptk. 140. § (1) bekezdése alapján a tulajdoni hányadához igazodó használat biztosítását a felperes alappal követelheti. A felperes ingatlanhasználatát az I. rendű alperes magatartása tette lehetetlenné, ezért a Ptk. 141. §-a alapján többlethasználati díj iránti igényt megalapozottan érvényesíthet. A díj a felperesi használat megakadályozásának időpontjától jár. A díj összegszerűségének meghatározásánál az elsőfokú bíróság helyesen értékelte az ingatlan használati viszonyait és a beszerzett szakértői vélemény alapján jövedelmezőségét.

A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint, a fenti ténybeli és jogi indokbeli kiegészítéssel helybenhagyta.

A peresztes I. rendű alperes a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése, a Pp. 86. § (3) bekezdése értelmében köteles a pernyertes felperes javára a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése és (6) bekezdése, a 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított, az áfával emelt, a kifejtett képviseleti tevékenységhez igazodó ügyvédi munkadíj mint másodfokú perköltség megfizetésére. Az I. rendű alperes képviseletében korábban eljáró pártfogó ügyvéd díjának mértékére vonatkozó rendelkezés a 2008. január 1. napja előtt hatályos, a 44/2003 (XII. 27.) IM-BM-PM együttes rendelettel módosított 7/2002. (III. 30.) IM rendelet 1. § (3) bekezdésén és az 5. § (2) bekezdésén alapul. A felperes költségmentessége folytán a pártfogó ügyvéd díját és a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2009. december 8.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.,
a tanács elnöke

. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.,
előadó bíró

Dr. Hegedűs Mária s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: